

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NGUYỄN THẾ ANH

**NGHIÊN CỨU SỰ Ô NHIỄM VI KHUẨN
ESCHERICHIA COLI, *SALMONELLA* SPP
TRÊN THỊT LỢN TẠI CÁC CHỢ THUỘC
THÀNH PHỐ TUYẾN QUANG VÀ ĐỀ XUẤT
BIỆN PHÁP KHỐNG CHẾ**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

Thái Nguyên - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NGUYỄN THẾ ANH

**NGHIÊN CỨU SỰ Ô NHIỄM VI KHUẨN
ESCHERICHIA COLI, *SALMONELLA* SPP
TRÊN THỊT LỢN TẠI CÁC CHỢ THUỘC
THÀNH PHỐ TUYÊN QUANG VÀ ĐỀ XUẤT
BIỆN PHÁP KHỐNG CHẾ**

Chuyên ngành: Thú y

Mã số ngành: 60 64 01 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Đặng Xuân Bình

Thái Nguyên - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Nội dung Luận văn và các số liệu thu thập để phục vụ Luận văn tốt nghiệp được thực hiện hoàn toàn trung thực và chính xác, kết quả phân tích mẫu được thực hiện tại Bộ môn Vệ sinh Thú y thuộc Viện Thú y Quốc gia và Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên. Mọi tài liệu tham khảo và trích dẫn trong Luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt 2 năm học tập, với nỗ lực của bản thân, tôi đã nhận được sự giúp đỡ, hướng dẫn tận tình của nhiều cá nhân và tập thể, đến nay luận văn của tôi đã được hoàn thành. Nhân dịp này, cho phép tôi được tỏ lòng biết ơn và cảm ơn chân thành tới:

Ban Giám hiệu, Khoa Sau Đại học, Khoa Chăn nuôi - Thú y, Bộ môn Vệ sinh Thú y- Viện Thú y Quốc gia cùng toàn thể cán bộ, giảng viên trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã giúp đỡ, chỉ bảo tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu tại trường.

Với lòng biết ơn chân thành, tôi gửi lời cảm ơn sâu sắc tới PGS. TS. Đặng Xuân Bình đã tận tình chỉ bảo, hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Cuối cùng tôi xin bày tỏ lòng biết ơn về sự ủng hộ, động viên, giúp đỡ của gia đình, bạn bè và đồng nghiệp trong suốt thời gian học tập, nghiên cứu và hoàn thành tốt Luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2015
Học viên

Nguyễn Thế Anh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết chọn đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn	2
3.1. Ý nghĩa khoa học.....	2
3.2. Ý nghĩa thực tiễn.....	3
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Ngộ độc thực phẩm	4
1.1.1. Ngộ độc thực phẩm do vi khuẩn <i>E. coli</i>	5
1.1.2. Ngộ độc thực phẩm do vi khuẩn <i>Salmonella</i> spp	9
1.1.3. Thịt tươi và các dạng hư hỏng của thịt tươi	11
1.2. Tình hình nghiên cứu về vi khuẩn <i>Salmonella</i> và <i>E. coli</i> gây ngộ độc thực phẩm ở trong nước và trên thế giới	16
1.2.1. Nghiên cứu ở Việt Nam	16
1.2.2. Nghiên cứu trên thế giới	17
Chương 2: NỘI DUNG VẬT LIỆU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	20
2.1. Nội dung nghiên cứu.....	20
2.2. Vật liệu nghiên cứu.....	20
2.3. Thời gian và địa điểm nghiên cứu	21
2.4. Phương pháp nghiên cứu	21

2.4.1. Phương pháp lấy mẫu xét nghiệm	21
2.4.2. Phương pháp xác định chỉ tiêu tổng số VKHK trong thịt lợn	21
2.4.3. Phương pháp xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>E. coli</i> và <i>Salmonella</i> trong thịt lợn tươi	24
2.4.4. Quy định kỹ thuật đối với chỉ tiêu vi sinh vật trong thịt	25
2.4.5. Phương pháp xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>E. coli</i> và <i>Salmonella</i> phân lập được	29
2.4.6. Phương pháp xác định tính miễn cảm với một số loại kháng sinh của vi khuẩn <i>E. coli</i> và <i>Salmonella</i> phân lập được	29
2.4.7. Phương pháp xử lý số liệu	30
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	31
3.1. Khảo sát tình hình giết mổ và tiêu thụ thịt lợn trên địa bàn thành phố Tuyên Quang.....	31
3.2. Xác định chỉ tiêu tổng số VKHK nhiễm trên thịt lợn	33
3.3. Xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>E. coli</i> nhiễm trên thịt lợn.....	35
3.4. Xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>E. coli</i> nhiễm trên thịt lợn theo thời gian lấy mẫu	36
3.5. Xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>E. coli</i> nhiễm trên thịt lợn theo tháng lấy mẫu.....	38
3.6. So sánh thực tế với chỉ tiêu cho phép về số lượng vi khuẩn <i>E. coli</i> nhiễm trên 1g thịt lợn	40
3.7. Xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>Salmonella</i> nhiễm trên thịt lợn.....	42
3.8. Xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>Salmonella</i> nhiễm trên thịt lợn theo thời gian lấy mẫu	43
3.9. Xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>Salmonella</i> nhiễm trên thịt lợn theo tháng lấy mẫu	45
3.10. So sánh kết quả thực tế với chỉ tiêu vệ sinh về sự ô nhiễm của vi khuẩn <i>Salmonella</i> trên thịt lợn	47
3.11. Giám định một số đặc tính sinh vật, hóa học của vi khuẩn <i>E. coli</i> phân lập được	48

3.12. Giám định một số đặc tính sinh vật, hóa học của vi khuẩn <i>Salmonella</i> , phân lập được.....	49
3.13. Xác định độc lực của chủng vi khuẩn <i>E. coli</i> phân lập được	50
3.14. Xác định độc lực của chủng vi khuẩn <i>Salmonella</i> phân lập được	51
3.15. Xác định tính miễn cảm với một số loại kháng sinh và hóa dược của chủng vi khuẩn <i>E. coli</i> phân lập được	51
3.16. Xác định tính miễn cảm với một số loại kháng sinh và hóa dược của chủng vi khuẩn <i>Salmonella</i> phân lập được	53
3.17. Đề xuất một số biện pháp khống chế	54
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ.....	57
1. Kết luận	57
2. Đề nghị	58
TÀI LIỆU THAM KHẢO	59

DANH MỤC CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT

ATVSTP	: An toàn vệ sinh thực phẩm
FDA	: Food and Drug Administration (Quản lý Thực phẩm và Dược phẩm)
ISO	: International Organization for Standardization (Tổ chức tiêu chuẩn quốc tế)
NĐTP	: Ngộ độc thực phẩm
TCVN	: Tiêu chuẩn Việt Nam
TCVS	: Tiêu chuẩn vệ sinh
VKHK	: Vi khuẩn hiếu khí
WHO	: World Health Organization (Tổ chức Y tế thế giới)

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Độ lực của các chủng <i>E. coli</i>	7
Bảng 1.2: Đánh giá kết quả cảm quan thịt	12
Bảng 1.3: Tiêu chuẩn đánh giá thịt tươi bằng các phản ứng sinh hóa học	13
Bảng 2.1: Các chỉ tiêu vi sinh vật của thịt tươi TCVN 7046: 2002	28
Bảng 3.1: Kết quả khảo sát tình hình giết mổ và tiêu thụ thịt lợn trên địa bàn thành phố Tuyên Quang	31
Bảng 3.2: Kết quả xác định chỉ tiêu tổng số VKHK nhiễm trên thịt lợn	33
Bảng 3.3: Kết quả xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>E. coli</i> nhiễm trên thịt lợn	35
Bảng 3.4: Kết quả xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>E. coli</i> nhiễm trên thịt lợn theo thời gian lấy mẫu	37
Bảng 3.5: Kết quả xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>E. coli</i> nhiễm trên thịt lợn theo tháng lấy mẫu	39
Bảng 3.6: So sánh giữa kết quả thực tế với chỉ tiêu cho phép về số lượng vi khuẩn <i>E. coli</i> nhiễm trên 1g thịt lợn	41
Bảng 3.7: Kết quả xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>Salmonella</i> nhiễm trên thịt lợn	42
Bảng 3.8: Kết quả xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>Salmonella</i> nhiễm trên thịt lợn theo thời gian lấy mẫu	43
Bảng 3.9: Kết quả xác định chỉ tiêu vi khuẩn <i>Salmonella</i> nhiễm trên thịt lợn theo tháng lấy mẫu	45
Bảng 3.10: So sánh giữa kết quả thực tế với chỉ tiêu vệ sinh về sự ô nhiễm của vi khuẩn <i>Salmonella</i> trên thịt lợn	47
Bảng 3.11: Kết quả giám định một số đặc tính sinh vật, hóa học của vi khuẩn <i>E. coli</i> , phân lập được	48
Bảng 3.12: Kết quả giám định một số đặc tính sinh vật, hóa học của vi khuẩn <i>Salmonella</i> , phân lập được	49
Bảng 3.13: Kết quả thử độ lực của chủng vi khuẩn <i>E. coli</i> phân lập được	50
Bảng 3.14: Kết quả thử độ lực của chủng vi khuẩn <i>Salmonella</i> phân lập được	51
Bảng 3.15: Kết quả thử tính miễn cảm với kháng sinh và hóa dược của chủng vi khuẩn <i>E. coli</i> phân lập được	52
Bảng 3.16: Kết quả thử tính miễn cảm với kháng sinh và hóa dược của chủng vi khuẩn <i>Salmonella</i> phân lập được	53

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

Hình 3.1: Chi tiêu tổng số VKHK nhiễm trên thịt lợn tại các chợ Tam Cờ, Phan Thiết, Ý La.....	34
Hình 3.2: So sánh mức độ ô nhiễm của vi khuẩn <i>E. coli</i> trên thịt lợn tại các chợ Tam Cờ, Phan Thiết, Ý La.....	35
Hình 3.3: So sánh sự ô nhiễm của vi khuẩn <i>E. coli</i> trên thịt lợn theo thời gian lấy mẫu trong ngày.....	37
Hình 3.4: So sánh sự ô nhiễm của vi khuẩn <i>E. coli</i> trên thịt lợn theo các tháng lấy mẫu trong năm.....	39
Hình 3.5: So sánh sự ô nhiễm của vi khuẩn <i>E. coli</i> trên 1g thịt lợn giữa các chợ Tam Cờ, Phan Thiết, Ý La.....	41
Hình 3.6: So sánh sự ô nhiễm của vi khuẩn <i>Salmonella</i> trên thịt lợn giữa các chợ Tam Cờ, Phan Thiết, Ý La.....	42
Hình 3.7: So sánh sự ô nhiễm của vi khuẩn <i>Salmonella</i> trên thịt lợn theo thời gian lấy mẫu khác nhau trong ngày.....	43
Hình 3.8: So sánh sự ô nhiễm của vi khuẩn <i>Salmonella</i> trên thịt lợn theo tháng lấy mẫu.....	45
Hình 3.9: So sánh sự ô nhiễm của vi khuẩn <i>Salmonella</i> trên 25g thịt lợn.....	47
Hình 3.10 Tính miễn của vi khuẩn <i>E.coli</i> đối với một số hóa dược và kháng sinh.....	52